

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร
ของพนักงานศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

Factors Affecting Organizational Citizenship Behaviors of employees of
Technology Management Center, National Science and Technology Development Agency

โดย

นางสาวกัญญา กัญญา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความร่วมมือแห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรม)

พ.ศ. 2550

กัญญา กัญญา 2550: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงาน
ศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรม) สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม ภาควิชาจิตวิทยา
ประชากรกรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์อภิญญา หิรัญวงษ์, ศศ.ด. 119 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงาน
ศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพล
ต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนา
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ จำนวน 197 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ
แบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า (1) พนักงานศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีแห่งชาติ มีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอยู่ในระดับสูง (2) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง
ความพึงพอใจในงานด้านผู้บังคับบัญชา บุคลิกภาพแบบประนีประนอม สถานภาพสมรส และบุคลิกภาพแบบ
หัวนไหว สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรโดยรวมของพนักงานได้ร้อยละ 53.5
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 (3) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง เพศ ความพึงพอใจในงานด้าน
เพื่อนร่วมงาน ตำแหน่งงาน และบุคลิกภาพแบบแสดงตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี
ขององค์กรด้านการให้ความช่วยเหลือของพนักงานได้ร้อยละ 40.1 (4) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพ
แบบแสดงตัว บุคลิกภาพแบบประนีประนอม ความพึงพอใจในงานด้านผู้บังคับบัญชา ความพึงพอใจในงานด้าน
เพื่อนร่วมงาน และบุคลิกภาพแบบหัวนไหว สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร
ด้านความสุภาพอ่อนน้อมของพนักงานได้ร้อยละ 31.2 (5) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและบุคลิกภาพแบบ
หัวนไหว สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรด้านความมีน้ำใจนักกีฬาของพนักงาน
ได้ร้อยละ 36.5 (6) ความพึงพอใจในงานด้านองค์กรและการดำเนินงาน บุคลิกภาพแบบแสดงตัว ความพึงพอใจ
ในงานด้านโอกาสก้าวหน้า สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาสูงสุด บุคลิกภาพแบบประนีประนอม และความ
พึงพอใจในงานด้านเพื่อนร่วมงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรด้านการ
ให้ความร่วมมือของพนักงานได้ร้อยละ 45.9 (7) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง บุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก อายุ
และสถานภาพสมรส สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรด้านความสำนึกในหน้าที่
ของพนักงานได้ร้อยละ 46.7

ลายมือชื่อนิติกร

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

___/___/___

Kunchana Kunja 2007: Factors Affecting Organizational Citizenship Behaviors of employees of Technology Management Center, National Science and Technology Development Agency. Master of Science (Industrial Psychology), Major Field: Industrial Psychology, Department of Psychology. Thesis Advisor: Associate Professor Apinya Hirunwong, Ph.D. 119 pages.

The objectives of this research were to study: 1) The level of organizational citizenship behaviors of employees of Technology Management Center, National Science and Technology Development Agency 2) Factors affecting organizational citizenship behaviors. Samples were 197 employees of Technology Management Center, National Science and Technology Development Agency. The rating scale questionnaires were used to collect data. Percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis were adopted for data analysis.

The results showed that: (1) The level of organizational citizenship behavior of employees of Technology Management Center, National Science and Technology Development Agency were high. (2) Self esteem, job satisfaction (supervisor), personality (agreeableness and neuroticism) and status can predict 53.5% of overall organizational citizenship behavior with the significance at the level of .001. (3) Self esteem, sex, job satisfaction (co-worker), position and personality (extraversion) can predict 40.1% of organizational citizenship behavior (altruism) (4) Self esteem, personality (extraversion and agreeableness), job satisfaction (supervisor and co-worker) and personality (neuroticism) can predict 31.2% of organizational citizenship behavior (courtesy) (5) Self esteem and personality (neuroticism) can predict 36.5% of organizational citizenship behavior (sportsmanship) (6) Job satisfaction (company and management, opportunity for advancement and co-worker), personality (extraversion and agreeableness), status and education can predict 45.9% of organizational citizenship behavior (civic virtue) (7) Self esteem, personality (conscientiousness), age and status can predict 46.7% of organizational citizenship behavior (conscientiousness)

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ รศ.ดร.อภิญา หิรัญวงษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.พวงเพชร วัชรอยู่ กรรมการวิชาเอก อาจารย์ ดร.ถวัลย์ เนียมทรัพย์ กรรมการวิชารอง และอาจารย์พวงทิพย์ เกิดทรัพย์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ พนักงานศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี และศูนย์พันธกิจวิศวกรรม และเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและสนับสนุนข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคุณเกียรติศักดิ์ สุตะพรหม ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจ ที่สำคัญยิ่งให้ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม ภาคพิเศษ รุ่นที่ 10 ทุกท่านสำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่ดียิ่ง ตลอดจนพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา จนทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และบุคคลในครอบครัวสำหรับการดูแล สนับสนุน และเป็นกำลังใจด้านการศึกษาของผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขออุทิศให้คุณพ่อ คุณแม่และบุคคลในครอบครัว รวมทั้งอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานทางการศึกษาของผู้วิจัย

กัญญา กัญญา

พฤษภาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
กรอบแนวคิดในการวิจัย	36
สมมติฐานการวิจัย	39
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การทดสอบเครื่องมือ	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	54
ผลการวิจัย	54
ข้อวิจารณ์	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	81
สรุปผลการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะ	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	87
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	94
ภาคผนวก ข ค่าเฉลี่ยและระดับของตัวแปรต่างๆ โดยการจำแนกรายชื่อ	110

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพนักงานในแต่ละตำแหน่งงาน	41
2	จำนวนและร้อยละของพนักงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	55
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในงานของพนักงาน	57
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบุคลิกภาพของพนักงาน	57
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของพนักงาน	58
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงาน	58
7	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในงาน บุคลิกภาพ และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	62
8	การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร โดยรวมของพนักงาน	63
9	การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ด้านการให้ความช่วยเหลือของพนักงาน	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ด้านความสุภาพอ่อนน้อมของพนักงานศูนย์	65
11	การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ด้านความมีน้ำใจนักกีฬาของพนักงาน	66
12	การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ด้านการให้ความร่วมมือของพนักงาน	67
13	การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ด้านความสำนึกในหน้าที่ของพนักงาน	69
14	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานตัวพยากรณ์ร่วมที่สามารถร่วมกัน พยากรณ์พฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของพนักงาน ศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ	70
ตารางผนวกที่		
1	ค่าเฉลี่ยและระดับของตัวแปรต่างๆ โดยการจำแนกรายชื่อ	110